

LASTEASUTUSE ÕPPEKAVA

Sisukord

1. Lasteasutuse liik ja eripära.....	2
2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid	4
2.1 Õppe-ja kasvatustegevuse ülesanded.....	4
2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted	4
2.3 Õpikäsitus.....	5
3. Õppe-kasvatustegevuse korraldus.....	6
3.1 Õppe-kasvatustegevuse kavandamine	7
3.1.1 Päevakava.....	8
3.1.2 Rühma aasta tegevuskava.....	9
3.1.3 rühma nädalaplaan	9
3.1.4 Õppe – ja kasvatustegevuse päevik.....	9
3.1.5 Õppe- ja kasvatuse korraldus suvekuudel.....	9
Valdkondade õppe – ja kasvatustegevuse eesmärgid	10 – 24
3.2 Lapse arengu eeldatavad tulemused.....	25
4. Lapse arengu analüüsimise põhimõtted ja korraldus.....	29
4.1 Arengumapp.....	30
4.2 Koolivalmiduskaart.....	30
5. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus	31
5.1 Erivajadustega lapse toetamise korraldus.....	31
5.2 Individuaalse arenduskava	32
5.3 Individuaalne logopeediline korrektsioon	32
5.4 Eesti keele kui teise keele õpe	34
6. Töö lastevanematega	37
7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord	40

Tallinna Raadiku Lasteaia õppekava on lasteaia õppe-ja kasvatuskorralduse alusdokument. Lasteaia õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel (Vabariigi Valitsuse määrus nr 87,29.mai 2008). Lasteaja õppekava koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteaia pedagoogid, kaasates lapsevanemaid. Lasteaia õppekava kinnitab Tallinna Raadiku direktor käskkirjaga, arvestades pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu ettepanekuid. Tallinna Raadiku Lasteaia õppekava kehtib alates 08.04.2009

1. Lasteasutuse liik ja eripära

Tallinna Raadiku Lasteaed võttis oma esimesed kasvandikud vastu 1985. aasta märtsis.

Ligi 60 % meie töötajatest on lasteaia seotud alates selle alguspäevadest.

Meie töö peaesmärgiks on 1,5 kuni 7-aastaste laste üldine rahulolu ning kehaline, vaimne ja sotsiaalne areng. Meile on oluline luua tingimused laste tunnetus-, õpi- ning enesekohaste oskuste arenguks, mis aitaksid lastel kohaneda pidevalt muutuvas maailmas.

Erinevate tegevuste näol on meil loodud kõik tingimused lapse arengu toetamiseks:

muusika ja liikumine, kunstiõpetus ja ettevalmistus kooliks, eesti ja inglise keel, logopeediline abi, üritused ja huvitavad mängud.

Meie lasteaias on 11 rühma (lisa 2010). Lasteaia õppekava aluseks on nii alushariduse riiklik õppekava, pedagoogiline klassika, kui ka uuenduslikud tehnoloogiad ja süsteemid: Maria Montessori koolieelne kasvatus, TRIZ-metoodika (loovusülesannete lahendamise teooria), „Loodusmaailmas”, „Mina, sina, meie”, „Ohutu elutegevuse alused”, „Areng”.

Paljude aastate jooksul on meie kollektiivi esmaseks ülesandeks olnud laste tervise tagamine, nende emotsionaalne heaolu ning iga lapse õigeaegne ja mitmekülgne areng. Oluline on olnud luua humaanne õhkkond ja heasoovilik suhtumine kõigisse lastesse, mis võimaldaks kasvada neil headeks, seltsivateks, uudishimulikeks, algatusvõimelisteks, iseseisvateks ja loovateks inimesteks.

Meie lasteaed toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

Viimastel aastatel on meie õpetajaskond pööranud tähelepanu järgmiste ülesannete lahendamisele:

- Kujutava kunstiga seotud tegevuste kvalitatiivne parendamine;
- Õpetajaskonna poolt loodud efektiivsete õppevormide juurutamine väärtuskasvatuses;
- Loodushoiu ja keskkonnaalaste teadmiste ning oskuste kujundamine
- Kasvatustöös lastega toimub sujuv üleminek õppe-distsiplinaarselt mudelilt isiksuse arengule orienteeritud kasvatusmudelile.

2004. aastast on õppe-kasvatustöö põhisuunaks lapse sotsialiseerimine intellektuaalse ja isiksusliku arengu kaudu. Kasvatusprotsessi planeeritakse ja viiakse ellu arvestades laste isikupära ja erilisust. Kavandamist teostatakse temaatiliste plokkidena ühtse õppe-kasvatusprotsessi raamides, mis tagab iga lapse sotsiaalse mobiilsuse.

Tänapäeva sotsiaalne olukord seab isiksuse kasvatustegevusele ja arengule uued ülesanded:

- *Toelrantsuse kasvatamine;*
- *Eneseväärikuse kasvatamine*
- *Kodumaa-armastuse ja kodanikutunde kasvatamine;*
- *Oma rahva ja teiste rahvaste traditsioonide austamine, kultuursus ja ökoloogiline kirjaoskus;*

Oluliseks on muutunud mitte ainult tulemus, vaid ka tegevuse käik ja õppeprotsess: lapse aktiivne ja emotsionaalne osavõtt tegevustest ning tegevuse läbiviimiseks vajalike vahendite ja teostamisviiside iseseisev otsimine ja leidmine, toetavad lapse iseseisvust ja loovust. See rikastab lapse tegutsemisvõimalusi ja viib lapse arengut edasi. Õppe-kasvatustegevuse selline suund esineb sellisel juhul lapse arengufaktorina.

Meie moto: „Lapsevanem pole külaline, vaid meie lasteaia täieõiguslik liige!”

Missioon

Luua lapsele arengut soodustav keskkond, tagada turvatunne ja eduelamused. Koostöös lastevanematega teotada lapse loomulikku huvi hankida teadmisi saada kogemusi ümbritseva elu, looduse ja ühiskonnas toimuva kohta

Visioon

Raadiku Lasteaed on avatud, arenev, pidevalt muutuv ja suunatud tulevikku organisatsioon, kuhu tulevad rõõmuga nii lapsed, lastevanemad kui lasteaia töötajad

Projektid:

- *Tervist edendav keskkond „Lasteaed – perekond“ 2007-2011.*
- *Mitmekultuuriline lasteaed - „Näitemäng – tore võimalus eesti keele omandamiseks” 2011-2012 õppeaasta (lisa 2011)*
- *Pedagoogilise protsessi tervikuks lõimimine kasutades TPI3 tehnoloogiaid (loovate ülesannete lahendamise teooria) – 2012-2015 õppeaasta (lisa 2012).*
- *Reis kaunite helide maailma koos klassikalise muusikaga - 2012-2013 õppeaasta (lisa 2012)*

Osavõtt projektidest

- *Lapsesõbralik lasteaed*
- *Sõbralik vesi*
- *Liiklus*
- *Ohutu lasteaed*
- *Minu kodu – Lasnamäe*
- *Headuse maailmas*
- *Meie ühine kodu*

2. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Sellest tulenevalt on Tallinna Raadiku Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse **eesmärgid järgmised:**

- 1) Luua lapsele sobiv arengukeskkond, tagada turvatunne ja eduelamused. Toetada laste loomulikku huvi teadmiste, ümbritseva maailma, sotsiaalse keskkonna, looduse ja eluvormide vastu;
- 2) Aidata kaasa lapse kasvamisele aktiivseks, julgeks, otsustusvõimeliseks, viisakaks ja üldisi käitumisnorme järgivaks, suhtlemisel avatuks, teistega arvestavaks, koostöövalmiks inimeseks.
- 3) Lapse toetamine ümbritseva maailma kui terviku tajumisel;
- 4) Lapsevanemate toetamine ja nõustamine oma lapse õpetamisel ja kasvatamisel;

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse ülesanded:

Tagada hoolitsus iga lapse tervise, emotsionaalse heaolu ja igakülgse arengu eest:

- 1) Luua lasteaia positiivne sisekliima, mis võimaldaks lastel kasvada avatuteks, headeks, teadmishimulisteks, algatusvõimelisteks, iseseisvateks ja loovateks isiksusteks;
- 2) Laste erinevate tegevusliikide maksimaalne kasutamine; nende integreerimine eesmärgiga tõsta õppeprotsessi efektiivsust; arendava esemelise keskkonna loomine.
- 3) Lasteaia ja perekonna koostöö koordineerimine kasvatusprotsessis.
- 4) Perekonna kaasamine nii rühma kui kogu lasteaia igapäevaellu.

2.2 Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:

- 1) lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 2) lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- 3) lapse loovuse toetamine;
- 4) mängu kaudu õppimine;
- 5) humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 6) lapse arengut ja sotsialiseerimist soodustava keskkonna loomine;
- 7) lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- 8) üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- 9) kodu ja lasteasutuse koostöö;
- 10) eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

2.3 Õpikäsitlus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, terviseseisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;*
- 2) seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;*
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;*
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;*
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;*
- 6) tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.*

Õppeaasta kestus

Õppeaasta algab 1. septembril ja lõpeb 31.augustil.

Õppekava uuendamine

Õppekava täiendamine toimub üks kord poolaastas ja uuendamine toimub kord 3 aasta tagant.

3. Õppe-kasvatustegevuse korraldus (lisa 2012)

Eesmärgid:

- Luua ühtne õppe-kasvatustegevuse süsteem, kus laste arengut toetab lastevanemate ja lasteasutuse töötajate koostöö
- Luua sellised kasvu- ja õppetingimused, kus iga laps saaks mitte ainult võimaluse täiel määral kasutada oma erinevaid eeldusi, arendada oma vaimu, mõtlemisvõimet ja oskusi ning teostada end erinevates tegevustes, vaid kujuneda ka huvitavaks ja omapäraseks isiksuseks.

Kasvatustegevust kavandatakse ja viiakse ellu, arvestades lapse individuaalsust ja eripära.

Igal lapsel on individuaalne arengukaart.

Laste kasvatamiseks ja õpetamiseks on loodud tingimused, mis tagavad igale lapsele üldinimlike väärtuste omaksvõtmist ja intellektuaalsete oskuste kujunemist, annavad igale lapsele võimaluse leida oma viis maailma tunnetamiseks ning enda kehaliseks ja vaimseks arenguks.

Õppe-kasvatustöö prioriteetsed suunad

TERVIS JA TERVISE-EDENDUS	ESEMELIS-MÄNGULINE KESKKOND	KASVATAMINE JA ÕPETAMINE	DIAGNOSTIKA, ARENDAMINE, KORREKTSIOON	SIDE KOOLIGA	KOOSTÖÖ PEREKONNAGA
1.Tervise-häireid ennetavad üritused; 2.Hügieenil-ised; protseduurid 3.Karastami-ne; 4.Enese- ja punktmassaaž 5.Tervist-edendavad üritused; 6.Ravitoime-lised üritused; 7.Sanitaar-hariduslik töö kollektiiviga ja lapse-vanematega. 8.Tervise-edenduse propageeri-mine; 9.Tervise-edenduslikud tegevused;	1.Muusikasaal 2.Spordisaal 3.Eesti keele õpperuum 4.Logopeedi kabinet 5.Raamatukogu	1.Keel ja kõne 2.Sensorika/matemaatika 3. Mina ja keskkond 4.Kunst 5.Muusikaõpetus 6.Liikumisõpetus 7.Eesti keele õpe 8.Logopeedilised harjutused	1.Toimetuleku-oskuste lisaõpe lapse paremaks sotsialiseerimiseks. 2.Lapse arengu diagnostika vastavalt EV alushariduse raamõppekava nõudmistega. 3.Logopeedi poolt teostatav korrektsioonitöö lastega. 4.Rühmaõpetajate ja spetsialistide plaanipärane töö lastega, kellel on erivajadused.	1.Sujuva ülemineku tagamine lasteaiast kooli. 2.L/a õpetajate tegevuse koordineerimine seoses laste kooliks ettevalmistusega.	1.Perekonna vajaduste uurimine (küsitlus, anketeerimine) 2.Lapsevanemate koosolekud, konverentsid 3.Lapse-vanemate nõustamine spetsialistide poolt. 4.Ühised üritused.

3.1 Õppe-kasvatustegevuse kavandamine

Õppe-kasvatustegevuse kavandamine toimub teemaplokkide kujul, mis tagab igale lapsele kohanemisvõime ja paindlikkuse erinevates sotsiaalsetes olukordades.

Põhiliselt rakendatakse õppe-kasvatustegevuses üldõpetuse põhimõtteid ehk kogu õpetuse sidumist ühtseks tervikuks teemaõppe ja TPII3 tehnoloogiate (loovate ülesannete lahendamise teooria) ning PTB (loova kujutluse arendamise) kaudu.

Kogu õppe-kasvatustegevus toimub mängu kaudu, hoides ja edendades lapse tervist ning rahuldades tema liikumisvajadust.

(Lisa 2013)

Õpetaja ja laste koostöö korraldamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- Õpetaja osalemine lõimitud õppe- ja kasvatustegevuses võrdväärselt lastega;
- Laste vabatahtlik (ilma surveta) kaasamine tegevusse;
- Tegevuse ajal laste vaba suhtlemine ja liikumine ruumis (vastavalt tegevusruumi korraldamisele)
- Tegevuse lõpetamise ajaliselt vaba piiritlemine (igäüks töötab omas tempos).

Laste päevase tegevuse korraldamine:

- ✓ Individuaalne töö lastega (kindlas valdkonnas, arvestades lapse individuaalse arengu kaarti);
- ✓ Koostöö õpetajaga lõimitud tegevuses;
- ✓ Hommikuring, milles iga päev esitatakse probleemküsimus ja koostatakse päevane tegevuskava. Õpetaja püstitab eesmärgid, kavandab ja suunab lapsi tegevustesse Hommikuringis toimuvad ka hingamis- ja artikulatsiooniharjutused ning sõrmemängud;
- ✓ Traditsiooniline unejutu lugemine;
- ✓ Peale ärkamist toimub voodis virgutusvõimlemine;
- ✓ Õhturing, milles tehakse päeva kohta kokkuvõte;
- ✓ Nädala lõpus tehakse kokkuvõtte laste ja täiskasvanute nädala tegevustest. Lastele tehakse ettepanek teha iseseisvad järeldused, näidata oma teadmisi ja oskusi, valmistatud taieseid ja joonistusi. Lapsed koostavad küsimused, millele sooviksid järgmisel nädalal vastuseid saada.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas:

- Mina ja keskkond;
- Keel ja kõne;
- Eesti keel kui teine keel;
- Matemaatika;
- Kunst;
- Muusika;
- Liikumine

Laste vanusest lähtuvalt on õpetaja kavandatud lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste kestus 1-3 aastastel lastel 10-15 minutit, 3-5 aastastel - 25 minutit ning 6-7 aastastel - 35 minutit.

3.1.1 Päevakava

Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias toimub rühma päevakava alusel. Päevakava määrab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

Päevakava koostamise põhimõtted

- 1) Päevakava koostatakse lähtuvalt riiklikust õppekavast ning sõltuvalt lasteasutuse lahtioleku ajast ja laste vanuserühmast.
- 2) Õppe- ja kasvatustegevust kavandades peab pedagoog arvestama, et päevakava oleks tasakaalustatud. Lapse jaoks peavad vahelduma aktiivsemad ja rahulikud tegevused ning pedagoogi poolt kavandatud ja suunatud tegevused ja mäng.
- 3) Päevakava koostamisel tuleb võimaluse korral arvestada laste individuaalsete vajadustega.
- 4) Päevakavas võimaldatakse lastele päevas kaks tundi puhkeaega valikuvõimalusega une või muu vaikse tegevuse vahel.
- 5) Päevakavas tuleb arvestada, et laps peab viibima iga päev sõltuvalt ilmastikust vähemalt 1–2 korda õues.

Päevakava kirjutatakse rühma õppeaasta tegevuskavasse.

Päevakavas võib pedagoog teha mõistlikke muudatusi, kui see tuleb kasuks õppe- ja kasvatustööle.

Päevakava peab olema lasteasutuse rühmas nähtaval kohal.

Päevakava igas vanuserühmas

	Talveaeg					Suveaeg					
	1-3 a	3-4 a	4-5 a	5-6 a	6-7 a	1-3 a	3-4 a	4-5 a	5-6 a	6-7 a	
Lasteaeda tulek.	6.30—	6.30—	6.30—	6.30—	6.30—	Lasteaeda tulek.	6.30—	6.30—	6.30—	6.30—	6.30—
Vaba tegevus, mängud	8.10	8.10	8.20	8.30	8.45	Vaba tegevus, mängud	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
Hommikuvõimlemine	7.45	8.00	8.00	8.10	8.20	Õuesolek	7.45	8.00	8.00	8.10	8.20
						Hommikuvõimlemine					
Hommikusöök	8.00- 8.30	8.10- 8.40	8.15-8.45	8.20- 8.50	8.30-9.00	Hommikusöök	8.00- 8.30	8.10- 8.40	8.15-8.45	8.20- 8.50	8.30-9.00
Õppetegevused	8.50— 9.40	9.00— 9.50	9.00— 10.15	9.00— 10.30	9.00- 10.50	Rüetumine, jalutuskäik	9.10	9.15	9.20	9.25	9.25
Rüetumine, õuesolek	9.55— 11.40	10.10— 12.00	10.20— 12.05	10.50— 12.10	11.00— 12.20	Õppetegevused õues	9.30— 10.00	9.30— 10.00	9.40— 10.20	9.45— 10.40	9.50— 10.50
Õuest tagasitulek	11.40	12.00	12.05	12.10	12.20	Õuest tagasitulek	11.40	12.00	12.05	12.10	12.20
Lõuna	12.00- 12.30	12.10- 12.40	12.15- 12.45	12.20- 12.50	12.30- 13.00	Lõuna	12.00- 12.30	12.10- 12.40	12.15- 12.45	12.20- 12.50	12.30- 13.00
Lõunauinak	До 15.00	До 15.00	До 15.00	До 15.00	До 15.00	Lõunauinak	До 15.00	До 15.00	До 15.00	До 15.00	До 15.00
Mängimine, vaba tegevus, indiv. töö	15.00— 16.30	15.00— 16.30	15.00— 16.40	15.00— 16.50	15.00- 17.00	Mängimine, vaba tegevus, indiv. töö	15.00— 16.30	15.00— 16.30	15.00— 16.40	15.00— 16.50	15.00- 17.00
Õhtuode	15.45- 16.15	16.10- 16.40	16.15- 16.45	16.20- 16.50	16.30- 17.00	Õhtuode	15.45- 16.15	16.10- 16.40	16.15- 16.45	16.20- 16.50	16.30- 17.00
Õhtune õuesolek	16.40	17.00	17.05	17.10	17.20	Õhtune õuesolek	16.25	16.50	16.55	17.00	17.05

3.1.2 Rühma aasta tegevuskava

Lähtuvalt lasteaia õppekavast ja tegevuskavast koostatakse rühma aasta tegevuskava.

Rühma arengukava ja perspektiivse plaani hindamise kriteeriumid (lisa 2012)

- Rühma arengukava ja perspektiivne plaan kajastavad lasteaia õppeaasta ülesandeid;
- Perspektiivne plaan lähtub eelmise õppeaasta tulemuste analüüsist;
- Valitud töösuund on aktuaalne, argumenteeritud ja arvestab laste vajaduste, ealise eripära, arengutaseme ning lastevanemate soovide ja ettepanekutega;
- Kavandamisel arvestatakse lapse individuaalse omapära ja võimetega, eeldatakse õpetajate tööd nii arengus mahajäävate kui ettejäudvate lastega;
- Üritused ja praktiline töö lastevanematega tagavad perspektiivses plaanis püstitatud eesmärkide täitmist;
- Eeldatav tulemus kajastab õppeaasta alguses valitud suuna ja ülesannete otstarbekuse.

Rühma tegevuskava tutvustatakse ja kooskõlastatakse lastevanematega sügisesel lastevanemate koosolekul.

3.1.3. Rühma nädalaplaan

Nädalaplaan koostatakse tuginedes nädala teema või teemabloki probleemküsimusele. Selle küsimuse avamine ja vastus(t)e otsimine toimub kogu päeva jooksul laste lõimitud tegevuses erinevate meetodite ja võtete abil. Meetodid ja võtted valitakse õpetaja poolt vastavalt laste vanusele, eripärale, suutlikkusele ja püstitatud eesmärkidele.

Nõuded nädalaplaanile

Nädalase perioodi õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel:

- 1) sõnastatakse eesmärgid protsessieesmärgina –lapse tegevusena;
- 2) valmis nädalakava lugedes analüüsitakse, kas kõik on arusaadav ja selge. kas selle järgi saaks töötada õpetaja, kes ei ole nädalakava koostamise protsessis osalenud;
- 3) nädalakava pannakse välja rühma stendile, et lapsevanemad saaksid kursis olla rühmas toimuva õppe- ja kasvatustegevusega

3.1.4. Õppe-ja kasvatustegevuse päevik

Õppe- ja kasvatustegevuse päevik on lasteaia õppe-ja tegevuse alane kohustuslik dokument.

Rühma õpetaja kannab päevikusse õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted nende täitmiseks ning andmed õppetegevuste kohta.

Lasteaia õpetajad ja muusika- ning eesti keele õpetajad täidavad õppe- ja kasvatustegevuse päeviku ja allkirjastavad.

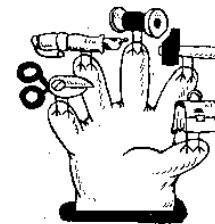
3.1.5. Õppe-ja kasvatuse korraldus suvekuudel

Suvekuudel toimuvad mängulisel õuetegevused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade sisu kordamine. Suveperioodil rühmad on koos, töötavad valverühmad, läbiviidud tegevused fikseeritakse valverühmade päevikus. Teised rühmad märgivad oma päevikusse, et on suvepuhkusel.

VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

TALLINNA RAADIKULASTEAE

MINA JA KESKKOND

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Valdkonna Mina ja keskkond sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombed, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldnimelikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;
- 4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervises seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeltõlge tegema;
- 5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

1-3 aastane	3-5 aastane	5-7 aastane
Sotsiaalne keskkond		
1-3 aastane laps: 1) omab ettekujutust inimese kehaehitusest (igapäevael on pea, käed, jalad, nägu, näol silmad, nina jne), tema kehalistest ja emotsionaalsetest seisunditest, lähedaste inimeste tegevustest; 2) saab aru oma soolisest kuuluvusest (poiss, tüdruk); 3) teab oma nime, oma vanemate ja pereliikmete nimesid; 4) tunneb huvi töötegemise vastu, tunneb ära ja nimetab mõned tööd;	3-5 aastane laps: 1) teab oma ees- ja perekonnanime, oma vanemate ja pereliikmete nimesid; 2) räägib oma perest ja peretraditsioonidest, 3) teab, millises riigis ja linnas elab. Oskab rääkida oma kodulinna kõige kaunimatest kohtadest ja vaatamisväärsustest; 4) teab ja oskab nimetada Eesti Vabariigi sümboleid; 5) orienteerub ruumis ja lasteaia territooriumil; 6) räägib oma tunnetest, võtab vastu situatsioonile	5-7 aastane laps: 1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms; 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone, 3) omab ettekujutust oma kodukohast, inimestest ja erinevatest rahvustest, kes seal elavad, nende kommetest, traditsioonidest 4) teab, et Maakeral elavad erinevatest rassidest inimesed; 5) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid, isikuomadusi, mida on vaja tööülesannete täitmiseks,

<p>5)teab, millises linnas elab; 6)orienteerub vabalt lähiümbruses: tunneb ära oma maja, korteri, lasteaija ja rühmaruumi; 7)teab elementaarseid käitumisreegleid, mis tagavad ohutuse ja tervise (trepist käimine, jooksmine, teravate esemete mittepuutumine jne); 8) teadlikult kasutab isiklikke hügieenitarbeid (kamm, suu loputustopsik, rätik, taskurätt);</p>	<p>vastavad otsused, on võimeline avaldama oma arvamuse selle kohta, mida ei pea õigeks; 7)annab adekvaatse hinnangu oma tegevusele ja saavutustele; 8)arutleb, mille poolest erineb elu maal ja linnas; 9)teab nii ameteid, kui ka tööks (selleks ametiks) vajalikke omadusi; 10)omab ettekujutust tervislikest eluviisidest, jälgib oma kehahügieeni;</p>	<p>loovaks tööks; 6)mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused; 7) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone, teab riiklikke pühasid; 8)omab ettekujutust Eesti presidendist ja valitsusest. Teab presidendi nime; 6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku; 7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik; 8)kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist; järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;</p>
---	---	--

Looduskeskkond

<p>1-3 aastane laps: 1)omab ettekujutust elus- ja eluta loodusest; 2)teab lihtsamaid seoseid loodusnähtuste vahel; 3)tunneb ära ja nimetab mõningaid loomi ja nende poegi, eristab loomadele iseloomulikke tunnuseid; 4)teab loomi, linde ja kalu eristavaid tunnuseid; 5)suhtub hoolivalt loomadesse ja taimedesse; 6)oskab käituda õuealal ja metsas.</p>	<p>3-5 aastane laps: 1)tunneb huvi loodusnähtuste vastu, omab ettekujutust erinevatest loomadest ja taimedest; 2)kujunenud on arusaam kõige lihtsamates seostest eluslooduses. Oskab selgitada, nende toimemehhanisme. Teab muutustest looduses ja ajas (ööpäevas, aastas); 3)selgitab lihtsamaid põhjus-tagajärg seoseid looduses, loodusobjektide ja ümbritseva keskkonna vahel 4)suhtub hoolivalt loodusesse ja mõistab selle ilu ning käitub seda säästvalt; 5)teab reegleid, kuidas käituda looduses ja inimese poolt loodud keskkonnas;</p>	<p>5-7 aastane laps: 1)suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt; 2) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi; 3) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring; 4) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad; 5) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest, öö ja päeva vaheldumisest; 6)selgitab inimese sõltuvust ökoloogiast; 7)teab seoseid inimese ja looduse vahel; 8)teab, mis on Punane raamat; 9)tunneb huvi kodukandi looduse vastu; 10)huvitub elus- ja eluta loodusest, on loodushoidlik, saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna; 11) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;</p>
---	---	--

Tehiskeskond

<p><i>1-3 aastane laps:</i></p> <p>1)eristab ja nimetab teda ümbritsevaid esemeid, võrdleb tuttavaid esemeid, valib ja rühmitab esemeid vastavalt nende otstarbele;</p> <p>2)uurib esemeid väljatöötatud etalonide süsteemi abil, kasutab mõõtmise, proovimise (pealt ja seest) võtteid;</p> <p>3)kasutab praktilisi võtteid saamaks teada, mis on uuritava objekti sees;</p> <p>4)täiskasvanu abil „loeb“ (saab aru) tingmärke ja sooritab vastavaid tegevused;</p>	<p><i>3-5 aastane laps:</i></p> <p>1)nimetab väga erinevaid esemeid, mis ümbritsevad teda ruumis, õuealal, tänaval;</p> <p>2)teab esemete otstarvet, nimetab nende omadusi, mis on meeltega vastuvõetavad ja uuritavad;</p> <p>3)räägib esemete minevikust ja olevikust.</p> <p>4)tunneb huvi esemete ja nähtuste vastu, mida pole võimalik näha;</p> <p>5)saab aru ja kasutab tegevuses täiskasvanu poolt pakutud mudeleid;</p> <p>6)teab transpordivahendeid ja põhilisi liikluseeskirju (jalakäija)</p>	<p><i>5-7 aastane laps:</i></p> <p>1) kirjeldab võimalikke ohte kodus, veekogul, liikluses jm;</p> <p>2) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita;</p> <p>3)tunneb erinevaid materjale, millest on valmistatud esemed ja teab nende omadusi;</p> <p>4)saab aru, et inimene loob esemed looduskeskkonnast pärit analoogide järgi;</p> <p>5)teab oma kodukohas esinevaid transpordivahendeid, mõistab liiklusmärkide tähendust;</p> <p>6)Teab ohutu liiklemise põhireegleid, oskab käituda transpordis ja avalikes kohtades, mõistab liikluses ja avalikes kohtades üldkasutatavate sümbolite (märkide) tähendust;</p>
--	--	---

Valdkonna Mina ja keskkond integreerimine õppe- ja kasvatustöösse:

Lapse loodusteadmised liigitatakse teistesse tegevustesse, seostatakse mängu, jalutuskäikude ja tööga. See muudab uurimise ja vaatlemise laste jaoks palju tähtsamaks.

Õpitud loodusteadmiste rakendamine näitab laste mõtlemise arengut. Teadmiste rakendamine praktikas soodustab omakorda teadmiste süvenemist. Sisemine seos õppe-kasvatustöös paneb tegevusse lapse sügavamaid jõude, aitab saavutada nende volavust ning äratada püsivat ja kestvat huvi.

Uurimist ja vaatlemist integreeritakse kogu õppe- kasvatustöösse.

MATEMAATIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes;

Valdkonna matemaatika sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid;
- 4) orienteerumine ajas ja ruumis.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

1-3 aastane	3-5 aastane	5-7 aastane
Hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) saab aru mõistetest üks ja palju, ja ende kasutamisest ümbritseva kirjeldamisel.</p> <p>2) võrdleb hulki järjestatud esemete abil (üks-palju): rohkem, vähem, võrdne.</p> <p>3) sordib ühesuguseid pilte ja esememeid värvi, suuruse järgi, leiab sarnasusi;</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) Teab, mis on hulk, oskab määrata esemete kuuluvust või mittekuuluvust hulka, loendada hulki;</p> <p>2) oskab loendada kindel arv esemeid ;</p> <p>3) arvutab 5-ni 2 hulga esemete võrdlemise alusel</p> <p>4) omab ettekujutust rühmade võrdsusest ja ebavõrdsusest (1-2, 2-3, 3-4, 4-5)</p> <p>5) teab, mis on arv ja järgarv;</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;</p> <p>2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;</p> <p>3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;</p> <p>4) teab arvude 2-12-ni moodustumist, määrab arvudevaheliste seoste abil arvu asukoha arvude reas;</p> <p>5) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke + , -, =;</p>

		<p>6) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesti;</p> <p>7) mõistab, mis on järgarv teab, kuidas moodustusvad paarid;</p> <p>8) määrab esemete asukoha järjestatud reas järgarvude abil.</p>
Suurused ja mõõtmine		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) võrdleb esemeid suuruse järgi, leiab sarnasusi;</p> <p>2) oskab valida 3 suuruse vahel: suur, väike, pisike (väiksem)</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) võrdleb kõrvuti olevaid ja peale asetatud ühetüübilisi esemeid suuruse, pikkuse, laiuse, kõrguse järgi;</p> <p>3) järjestab esemeid kasvavas või kahanevas järjekorras näitele toetudes;</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);</p> <p>2) mõõdab esemete pikkust, laiust, kõrgust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nööri vms), v'ljendab seda arvu abil, toob välja seosed mitme eseme vahel;</p> <p>3) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (kroon, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;</p>
Geomeetrilised kujundid		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) eristab esemeid vormi järgi: kera, kuub.</p> <p>2) sooritab toiminguid ruumiliste geomeetriliste kujunditega, asetab karpi ühesuguse geomeetrilise kujuga esemeid.</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) oskab eristada geomeetrilisi kujundeid: ring, ruut. teab kolmnurka ja ristkülikut, oskab loendada nende nurki.</p> <p>2) leiab kompimise teel kujundite erinevusi, võrdleb ja leiab teiste kujundite hulgast;</p> <p>3) mõistab, et kujundid võivad olla erineva suurusega;</p> <p>4) samastab eseme vormi vastava geomeetrilise kujundiga.</p> <p>5) leiab ümbritsevast keskkonnast geomeetrilisi kujundeid;</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid ja võrdleb teiste geomeetriliste kujunditega;</p> <p>2) saab aru mõnede kujundite omavahelistest seostest;</p> <p>3) oskab klassifitseerida esemeid erinevate tunnuste järgi;</p> <p>4) oskab jagada ringi ja ruutu 2 või 4 osaks, oskab võrrelda osa ja tervikut;</p>
Orienteerumine ajas ja ruumis		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) leiab esemete asukoha ruumis (sees, peal, all, seest, kõrgel-madalal, kaugel-lähedal)</p> <p>2) leiab aastaegade olulisemad tunnuseid: sügis-vihm, pori, lehtede langemine, raagus puud jne.</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) oskab määrata ümbritsevate esemete asukohta enda suhtes, kirjeldab eseme asukohta teiste esemete suhtes;</p> <p>2) liigub ruumis suunavate käskluste järgi;</p> <p>3) teab mõisteid öö, päev, hommik, lõuna, õhtu ja</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;</p> <p>2) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;</p> <p>3) oskab öelda kellaega täistundides;</p>

	<i>nende järjestust ööpäevas;</i>	<i>4) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva; 5)mõõdab aega täistundides, kasutab kella päevakava koostamisel ja täitmisel. 6)teab ajaühikuid sekund, minut, ööpäev, nädal, kuu, aasta. 7)oskab orienteeruda skeemi järgi tasapinnal, paberilehel, plaani; 8)oslab koostada ruumikujutlustest graafilist kujutist ja modelleerida neid joonistusel, joonisel, plaanil, skeemil.</i>
--	-----------------------------------	---

Valdkonna Matemaatika integreerimine õppe- ja kasvatustöösse:

Lapse matemaatikateadmised lülitatakse teistesse tegevustesse, seostatakse mängu, jalutuskäikude ja tööga. See muudab matemaatika laste jaoks palju tähtsamaks.

Õpitud matemaatikateadmiste rakendamine näitab nende mõtlemise arengut. Teadmiste rakendamine praktikas soodustab omakorda teadmiste süvenemist.

Integreeritakse nii erinevaid valdkondi matemaatika õpetamisel, kui matemaatikat teistes õppetegevustes.

Integreeritavad valdkonnad:

- *Kodulugu, loodus, tehnika, uurimine (katsed);*
- *kuulamine ja kõnelemine (luuletused, kirjandusteosed, liisusalmid, näpumängud, vanasõnad, mõistatused*
- *liikumine ja muusika*
- *Kunstilised tegevused: voolimine, meisterdamine, voltimine, joonistamine ja maalimine*
- *Igapäevatoimingud:*
- *Koduülesanded: koos vanematega;*
- *Mängud: loov- ehitus-, õppe-, laua-, loto-, magnet-, mosaiik-, tüki- (pusle), mälu-, täringumängud, doominod, kabe ja male*

KUNST

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

Valdkonna Kunst sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovaalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töösse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

1,5-3 aastane	3-5 aastane	5-7 aastane
Joonistamine ja maalimine		
<p>1,5-3 aastane laps:</p> <p>1) tunneb huvi joonistamise vastu, on tuttav paberi, pliiatsi, pintsli ja värvidega;</p> <p>2) oskab töö ajal hoida õiget rühti, hoiab käes vabalt pliiatsit, pintsli</p> <p>3) oskab joonistada horisontaalselt, vertikaalselt, ümaralt: joonida, viirutada, teha pintsli tõmbeid, oskab märgata pintsli tõmmete väljendusrikkust</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) oskab joonistada lihtsaid esemeid, joonistada sirgeid jooni erinevates suundades ja ristates neid, luua lihtsaid süžeelisi kompositsioone; oskab anda edasi esemete õigeid suurussuhteid;</p> <p>2) võtab osa dekoreerimisega seotud tegevustest (kaunistab õpetaja poolt välja lõigatud mänguasjade ja erinevate esemete siluette);</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) väljendab joonistades ja maalides meeoleolusid ja fantaasiaid;</p> <p>2) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;</p> <p>3) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;</p> <p>4) keskendub alustatud tegevusele ja loob</p>

<p>4) kasutab guaššvärve: kollast, sinist, punast, rohelist, musta ja valget värvi</p>	<p>3) tunneb erinevaid värvivarjundeid, oskab segada pastelseid värvitoone; 4) oskab pliatsi ja pintsliga töötades säilitada käe vaba liikumise, kasutada erineva suurusega pintsleid;</p>	<p>oma kunstitöö; 5) oskab kujutada esemeid nii originaali kui mälu järgi 6) oskab joonistada akvarelliga, arvestades selle spetsiifikat 7) oskab joonistada süžeelisi pilte, koostada pildi kompositsiooni, oskab joonistada eseme kontuurjoont hariliku pliatsiga 8) oskab dekoratiivse kompositsiooni teostamisel kasutada iseloomulikke mustreid ja värvilahendusi; koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks; 9) oskab valida töö taustavärvi; 10) kasutab mittetraditsioonilisi joonistamisviise;</p>
Kunsti tutvustamine		
<p>1,5-3 aastane laps: 1) oskab koos lastega vaadata raamatute illustratsioone, tunneb huvi rahvuslike mänguasjade, rahvaloomingu ja kirjanduse vastu (luuletused, laulud, naljandid)</p>	<p>3-5 aastane laps: 1) omab esmaseid arusaamu ja ettekujutust kunstist (lastekirjanduse illustratsioonid, maalide reproduktsioonid, rahvuslik kunst, skulptuuri väikevormid)</p>	<p>5-7 aastane laps: 1) oskab eristada, nimetada ja rühmitada kunstiaeseid liikide järgi, omab ettekujutust lasteraamatute illustratsioonide erinevast graafikast; 2) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeoleolu. 3) on tutvunud arhitektuuri, rahvakunsti, folkloori, muusika, rahvuslike tarbeesemetega</p>
Meisterdamine		
<p>1,5-3 aastane laps: 1) oskab laotada paberil esemete kujutisi</p>	<p>3-5 aastane laps: 1) oskab laotada paberil (ribal, ruudul, ringil) esemete kujutisi ja mustreid, seejärel liimida neid kohale. 2) oskab õigesti hoida ja käsitseda kääre, lõigata välja ringi, ovaali</p>	<p>5-7 aastane laps: 1) meisterdades meeoleolusid ja fantaasiaid; 2) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest; 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid; 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;</p>

		<p>5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;</p> <p>6) oskab luua kujutist oma ettekujutluse järgi, teostada apliksiooni originaali järgi</p> <p>7) oskab välja lõigata 2-ks ja lõõtsaks kokkuvolditud paberit, lõigata silma järgi välja geomeetrilisi kujundeid, teostada apliksiooni rebimistehnikas</p>
Voolimine		
<p>1,5-3 aastane laps:</p> <p>1) tunneb savi ja plastiliini. On teab, et nendest materjalidest võib voolida esemeid. Omab kujutlust savist ja plastiliinist kui kuju muutvatest materjalidest;</p> <p>2) oskab käsitseda savi ja plastiliini: teeb vormiandvaid liigutusi, vormib esemeid 2-3 osast;</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) oskab vormida esemeid 2-3 osast, kasutab omandatud kujutamisoskusi, teeb seda võimalikult väljendusrikkalt, oskab kaunistada täppide ja triipudega.</p> <p>2) oskab ühendada eraldi osi ja tasandada ühenduskohti, kujutada taieseid tegevuses</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) väljendab voolides meeoleolusid ja fantaasiaid;</p> <p>2) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;</p> <p>3) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;</p> <p>4) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;</p> <p>5) oskab edasi andma esemele iseloomulikke vormi, proportsioone, ehitust, dünaamikat, asetada kuju vertikaalasendisse;</p> <p>6) oskab täistükist voolida välja kuju osasid</p> <p>7) kaunistab oma tööd, kasutab dekoratiivseid elemente, välja on kujunenud kompositsioonitunnetus;</p> <p>8) oskavad voolida kompositsiooni 2-3 kujust</p>

Valdkonna Kunst integreerimine õppe- kasvatustöösse.

Kunstitegevust integreeritakse muusika-, uurimis-, vaatlus-, kõnelemis-, kuulamis-, matemaatika, eesti keele tegevustesse.

Samas integreeritakse kunstitegevustesse muusika-, kuulamis-, uurimis-, kuulamis-, matemaatika, tegevustesse.

MUUSIKA

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

Valdkonna Muusika sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalane tegevus;
- 2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust ning väärtushinnanguid;
- 3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;
- 4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu Keel ja kõne, Kunst jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;
- 5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;
- 6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

1-3-aastat	3-5 aastat	5-7 aastat
Muusika kuulamine		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) tunneb huvi ja armastust muusika vastu, saab muusikalisi elamusi;</p> <p>2) kuulab tuttavaid laule ning karakterseid muusikapalu;</p> <p>3) keskendub muusika kuulamisele, reageerib erineva iseloomuga muusikale</p> <p>4) kuuleb ja eristab erinevaid tämbreid ja dünaamikat, jätab meelde lihtsaid laule ja muusikapalu;</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) oskab kuulata erineva iseloomuga laule ja muusikapalu, väljendab oma muljeid ja arvamusi;</p> <p>2) kuuleb ja eristab erinevaid tämbreid ja dünaamikat, jätab meelde kuulatud laule ja muusikapalu;</p> <p>3) kuuleb erinevaid helisid ja helikõrgusi;</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata, mõista ning kuulatud muusikat iseloomustada, väljendada oma tundeid ja mõtteid;</p> <p>2) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;</p> <p>3) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;</p> <p>4) suudab muusikateost meelde jätta, luua sellest kuuldekujutlust;</p> <p>5) suhtub muusikasse loovalt;</p> <p>6) tunneb muusikalisi põhimõisteid;</p> <p>7) tunneb tuntumate heliloojate loomingut;</p>
Laulmine		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) laulab kaasa lühikesi fraase</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) tunneb huvi laulmise vastu ja soovib laulda;</p>	<p>5-7 aastane laps:</p> <p>1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba</p>

2) laulab koos täiskasvanuga vaba, loomuliku ja õrna häälega;	2)tunnetab meloodia liikumist, rütmi, oma hääleaparaati; 3) laulab ilmekalt selge diktsiooniga; 4)oskab laulda koos teiste lastega, tunneb ansamblit; 5)oskab laulda àcapella (õpetajaga) ja pillisaatega;	hingamisega; 2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühma/ansamblis kui ka üksi; 3)kuuleb ja juhtib teadlikult oma häält; 4)oskab laulda nii pillisaatega kui àcapella;
Muusikalis-rütmiline liikumine		
1-3 aastane laps: 1)reageerima muusikale liikumisega.; 2)alustab ja lõpetab liikumist koos muusikaga. 3)kõnnib, jookseb, hüppab ja läheb üle uuele liikumisele laulu või muusika saatel koos õpetajaga või iseseisvalt; 4.sooritab muusika saatel lihtsaid 5)matkivate liigutustega annab edasi muusika erinevat iseloomu;	3-5 aastane laps: 1)oskab muusika järgi rütmiliselt kõndida ning joosta; 2)tunnetab erineva iseloomuga muusikat ning vastavalt sellele liigub, muudab iseseisvalt liikumist; 3)oskab tantsu põhiliikumisi sooritab tantsuliigutusi samaaegselt kogu rühmaga; 4)liigub kujundlikult vastavalt tantsu sisule 5)oskab esineda, võtab osa näitemängudest;	5-7 aastane laps: 1)liigub vastavalt muusika meeleolule; 2) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu; 3)liigub täpselt, rütmiliselt, ilusasti ning väljendusrikkalt, vastalt muusika iseloomule; 4)orienteerub ruumis; 5)on loov, mõtleb muusikalistele mängudele, tantsudele, lavastusmängudele ja laulumängudele uusi välja liikumisi; 6)oskab esineda, võtab osa näitemängudest;
Pillimäng		
1-3 aastane laps: 1.tunneb lihtsaid rütmipille ja soovib nendega mängida; 2) mängib muusikapalale või õpetaja laulule kõrinate ja kõlapulkadega kaasa;	3-5 aastane laps: 1)tunneb rütmipille ja oskab mänguvõtteid; rakendab pille valikuliselt kaasmänguna õpitavatele lauludele ning instrumentaalpaladele; 2.oskab hoida õigesti meloodiapille ja teab nende mänguvõtteid (metallofon, ksülofon), kasutada neid õppemängudes ja laulude saatepillina;	5-7 aastane laps: 1)mängib eakohastel rütmi- ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge; 2) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis; 3)teab lastepillide nimetusi ja mänguvõtteid; 4)loob rütmilisi kaasmänge lauludele ning rütmilisele liikumisele; 5)oskab markeerida meetrumi ning selle rõhuliset osa;

Valdkonna Muusika integreerimine õppe- ja kasvatustöösse:

Lapse muusikalised oskused lülitatakse teistesse tegevustesse, seostatakse mängu, lavastusmängude, liikumise, teiste õppetegevuste ja tööga. See muudab muusika laste jaoks väga tähtsaks tegevuseks. Muusikat on võimalik kasutada kõigis tegevustes kogu päeva jooksul. Muusika aitab tänu emotsionaalsusele kuuldut-nähtut paremini tunnetada ja omandada.

Integreeritavad valdkonnad: kodulugu, alusoskused (vaatlemine, kuulamine, võrdlemine, loomine), liikumine, keel ja kõne, lugemine ja kirjutamine, matemaatika ja eesti keele õpe ja kunstilised tegevused.

LIIKUMINE

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;
- 2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;
- 3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;
- 4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;
- 5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

Valdkonna Liikumine sisu:

- 1) kehalise kasvatusel alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;
- 2) põhiliikumised;
- 3) liikumismängud;
- 4) erinevad spordialad;
- 5) tants ja rütmika.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;
- 2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;
- 3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;
- 4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;
- 5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

1-3 aastased	3-5 aastased	5-7aastased
Kehalise kasvatusel alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen		
1-3 aastane laps: 1)täidab isikliku hügieeni nõudeid täiskasvanu juhendamisel; 2)täiskasvanu juhendamisel, aga hiljem ka iseseisvalt peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest rühmas ja õues: käib ja jookseb, vältides teistele lastele ja esemetele otsajooksmist;	3-5 aastane laps: 1)täidab ise isikliku hügieeniga seotud reegleid 2)peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;	5-7 aastane laps: 1)on kinnistanud isikliku hügieeniga seotud harjumuspäraseid tegevused: 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;
Põhiliikumised		
1-3 aastane laps:	3-5 aastane laps oskab:	5-7 aastane laps:

<p>1)rivistub ringi, paari, kolonni; 2)leiab oma koha; 3)alustab ja lõpetab harjutuse signaali järgi; 4)muutmata liikumissuunda säilitab õige kehahoiaku; 5)käib püstipäi, lohistamata enda järgi jalgu; 6)jookseb, vältides teistele lastele otsajooksmist, käte liikumine on kooskõlas keha liikumisega; 7)sooritab harjutusi erinevate vahenditega; 8) tõukab kahe jalaga ära ja maandub pehmelt koha pealt hüppamisel, liikumisel, kaugushüppes ja ülevalt alla hüppamisel; 9)kasutab palli käsitsedes mitmeid erinevaid moodusi (võtab, hoiab, viskab, veretab, püüab); 10)tabab vertikaalset ja horisontaalset märki; 11)ronib mööda redelit sammhaaval; 12)ronib kaare alt läbi ja üle palgi;</p>	<p>1)rivistub ühest reast ümber paaridena kaherealisse kolonni üksuste kaupa; 2)sooritab harjutusi ülesantud tempos ja rütmis, väljendusrikkalt ja suure amplituudiga; 3) käib energiliselt hoides õiget rühti; 4)energiliselt tõukab ennast ära, toob jooksma asumiseks vaba jala üles; 5)staatilises seisundis ja liikudes piiratud ruumis säilitab tasakaalu; 6)täidab täpselt paigalhüppeid; 7)hüppab kohalt kõrgust ja kaugust energiliselt tõugates kahe jalaga ära ja kätega hoogeldes; 8)kasutab viseteks õiget lähteasendit. Viskab esemeid erineval viisil parema ja vasaku käega, pörgatab palli vähemalt 5 korda; 9)viskab ja püüab palli labakäega; 10)ronib mööda redelit ronimispulki vahele jätmata, ronides ühelt sektiioonilt teisele; 11)roomab erineval moel, toetudes küünarvarrele ja põlvedele, peopesadele ja jalalabadele, roomates kõhuli käte abil;</p>	<p>1)keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks; 2) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised; 3) sooritab painduvust, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi; matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel; 4)rivistub ja muudab rivikorda liikumise ajal iseseisvalt, kiiresti, organiseeritult; 5)hoiab õiget rühti; 6)sooritab harjutusi aktiivselt, väljendusrikkalt ja täpselt, täiskoormusega, erinevatest lähteasenditest, erineva spordiinventariga; 7) säilitab tasakaalu raskes staatilises ja dünaamilise koormuse seisundis; 8)sooritab õigesti kõiki põhiliikumisi (kõndsamm, jooks, hüpped, vise, ronimine); 9)sooritab hoojooksult rütmiliselt kõrgus- ja kaugushüppeid; 10) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt; tabab täpselt märki (horisontaalset, vertikaalset, läbi rõnga); 11)lööb tagasi, pörgatab tagasi ja söödab palli erineval moel; 12)viskab palli parema ja vasaku käega 5-12m kaugusele; 13)tabab liikuvat märki; 14)valdab „pallikooli“ 15) ronib mööda redelit ühel või erinevatel meetoditel;</p>
Liikumismängud		
<p>1-3 aastane laps: 1)mängib koos õpetaja ja kaaslastega, toimib vastavalt õpetaja juhendamisele; 2)peab kinni elementaarsetest mängureeglitest, lepib liikumises teiste lastega kokku, orienteerub ruumis; 3)annab edasi mängu tegelaste lihtsamaid tegevusi;</p>	<p>3-5 aastane laps: 1)näitab algatusvõimet erinevate liikumis- ja võistlusemängude korraldamisel; 2)omab liikumismängus juhtivat rolli; 3)peab õpetaja meeldetuletuseta kinni kokkulepitud mängureeglitest, märkab</p>	<p>5-7 aastane laps: 1)mängib sportlike elementidega mängu (korpypall, jalgpall jne); 2)peab kinni kokkulepitud mängureeglitest; 3)iseseisvas tegevuses kasutab erinevaid liikumis- ja võistlusemänge;</p>

	<i>eksimusi;</i>	<i>4)iseseisvalt korraldab kaaslastega tuttavaid liikumismänge, oskab valida juhtmängijat; 5)oskab õiglaselt hinnata enda ja teiste tulemusi; 6)mõtleb mängudele oma variandid;</i>
<i>Erinevad spordialad</i>		
<i>1-3 aastane laps: 1)kelgutab, laseb õpetaja toel jäär ajal liugu; 2)sõidab 3-rattalisel jalgrattal;</i>	<i>3-5 aastane laps: 1)kelgutab mäest alla, ronib märke, laskumisel pidurdab; 2)iseseisvalt laseb liurajal liugu; 3) sõidab 2- ja 3-rattalisel jalgrattal, täites liiklusohutuse eeskirju, sooritab pöördeid; 4)suusatab liugsammul, sooritab üleastudes pöördeid, ronib külj ees märke; 5)teab ja nimetab spordialasid;</i>	<i>5-7 aastane laps: 1)kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (suusad, kelgud jne); 2)suusatab vahelduval- ja liugsammul, ronib märke, laskumisel pidurdab; 3)võtub aktiivselt osa spordielementidega mängudest (sulgpall, korvpall, jalgpall, hoki jt) 4)teab ja nimetab erinevaid suve- ja talvespordialasid, Eesti tuntumaid sportlasi;</i>
<i>Tants ja rütmika</i>		
<i>1-3 aastane laps: 1)liigub vastavalt muusika iseloomule; 2)sooritab lihtsamaid rütmiliikumisi: jalaga trampimine, plaksutamine, käelabade keeramine; 3)sooritab täiskasvanu ettenäitamisel lihtsa tantsu;</i>	<i>3-5 aastane laps: 1)liigub vastavalt muusika iseloomule; 2)võtub tantsuasendeid; 3)sooritab tantsuliigutusi: vedru, hüpped, galopp, pöörased jmv. 4)hakkab lõpetama tantsu vastavalt koos muusikaga;</i>	<i>5-7 aastane laps: 1)kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, jne); 2)väljendusrikkalt ja rütmiliselt sooritab liikumist erinevate vahenditega; 3)sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi; 4) väljendusrikkalt ja rütmiliselt liigub vastavalt muusika iseloomule ja tempole; 5) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; 6)annab edasi lihtsa rütmimustri; 7)sooritab elementaarseid tantsusamme, rahvatantsu elemente;</i>

Valdkonna Liikumine integreerimine õppe- ja kasvatustöösse:

Lapse liikumisharjumised kujunevad eelkoolieas. Liikumine on tähtis nii lapse füüsilise, vaimse kui sotsiaalse arengu seisukohalt. Liikumine lülitatakse teistesse õppe-, kasvatus- ja vaba aja tegevustesse, seostatakse mängu, jalutuskäikude ja tööga. See muudab kõik tegevused laste jaoks palju huvitavamaks, paremini teostatavaks ning tulemused paremaks.

Õpitud liikumisoskuste rakendamine tõstab lapse mõtlemise arengu potentsiaali, tugevdab tervist, suurendab vastupidavust pingetele.

Teiste valdkondade integreerimine liikumistevõttesse aitab rakendada nendes valdkondades saadud teadmisi ja oskusi, samas mitmekesistab ja teeb liikumise huvitavamaks.

3.2 LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

Üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) enesekohased oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Enesekohased oskused

Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist

1 – 3 aastane	3 – 5 aastane	5 – 7 aastane
Mänguoskused		
<p>1-3 aastane laps mängib peegeldusmänge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tunneb rõõmu mänguliigutuste kordamisest; veel ei võta endale rolli, kuid jälgendab tegevusi; 2) kasutab mängus esemeid-asendajaid; 3)kommenteerib oma igapäevast või mängulist tegevust; 4)Tegeleb esemetega üksinda või teiste laste kõrval 5)Kordab täiskasvanu tegevusi 	<p>3-5 aastane laps mängib rollimänge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rollimängus võtab endale rolli ja annab rollile nimetuse 2)täidab mängulisi tegevusi 3)kasutab esemeid-asendajaid, ilmutab reaalseid ja mängulisi suhteid 4)laps on vastastikes suhete teiste lastega (lepib kokku rollijaotuse ja mängu sisu üle vastavalt mängu sisulisele arengule 5)algatusvõimeline loomaks esemelist keskkonda iseseisvaks mänguks 	<p>5–7aastane laps:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskendumas; 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast, nt loetud raamatud või telesaated; 3) algatab erinevaid mänge ja arendab mängu sisu; 4) täidab mängudes erinevaid rolle; 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada; 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele; 7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;

		<p>8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;</p> <p>9) püüab saada rollimängus osalejaks: asendab mängus tegevuse sõnalise selgitusega („Sõime ära ja nüüd lähme reisima“); kasutab rollimängus väljaütlemisi ja vestlust teiste lastega; individuaalseid soove ühitab ühise mängu sisuga ja enesele võeturolliga;</p> <p>10) lavastusmängudes võtab enesele mängu korraldaja ja kõikide rollide esitaja osa; loob ja mängib läbi terviklikud süžeed; kavandab erinevate kangelaste tegevusi;</p> <p>11) tunneb rõõmu kuulumisest mängu ja kaaslaste tunnustusest;</p> <p>12) püüab didaktilises mängus saavutada püstitatud eesmärgid; oskab järgida mängu loogikat (käikude järgnevus, reeglitest kinnipidamine)</p>
Tunnetus- ja õpioskused		
<p>1-3 aastane laps:</p> <p>1) jälgendab aktiivselt eakaaslast ja täiskasvanuid;</p> <p>2) mõtleb nii kaemuslik-esemeline kui esemeliselt, kasutab suhtlemisel kõnet;</p> <p>3) tegutseb täiskasvanu juhendamisel, on suuteline keskenduma kuni 10 minutit;</p> <p>4) pöördub abi saamiseks täiskasvanu poole;</p> <p>5) täiskasvanu juhendamisel tunneb ära ja näitab õigesti esemed ja nende osad piltidel s.o. samastab kujutlust pildil reaalse esemega;</p> <p>6) kujutab tegevuses esemeid, loomi;</p> <p>7) asetab 2- ja 3-mõõtmelisi esemeid vormile sobivatesse avadesse;</p> <p>8) rühmitab esemeid vormi, suuruse ja värvi järgi; oskab asetada esemed vastavalt suuruse järjekorras (suur, väiksem, väike);</p> <p>9) käe tegevus on silmaga kontrollitav;</p> <p>10) konstrueerib klotsidest lihtsaid asju ja kasutab neid mängus;</p> <p>11) otsib oma tegevuses võimalusi rahuldava tulemuse saavutamiseks;</p>	<p>3-5 aastane laps:</p> <p>1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg)</p> <p>2) mõtleb kaemuslik-kujundlikult</p> <p>3) tegutseb sihipäraselt täiskasvanu juhendamisel, on suuteline keskenduma kuni 20 minutit;</p> <p>4) viib alustatud tegevused lõpuni;</p> <p>5) saab aru ja kasutab tegevuses täiskasvanu poolt pakutud tegevusmudeleid;</p> <p>6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada täiskasvanu juhendamisel;</p> <p>7) katse-eksituse meetodil leiab probleemidele lahenduse</p> <p>8) on võimeline leidma sarnasuse ja erinevuse, rühmitab esemeid vormi, suuruse ja värvi, materjali faktuuri ja otstarbe järgi;</p> <p>9) kokku puutudes uute esemetega, püüab teada saada nende omadusi</p>	<p>5–7aastane laps:</p> <p>1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;</p> <p>2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;</p> <p>3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;</p> <p>4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;</p> <p>5) tegutseb uudes olukorras täiskasvanu juhiste järgi;</p> <p>6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;</p> <p>7) valdab loogilisi opreatsioone: analüüsib, rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel, võrdleb, teeb kindlaks sobivuse, võtab osa rühmavestlustest;</p> <p>8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.</p>

Sotsiaalsed oskused

<p><i>1-3 aastane laps:</i> 1) on kohanenud muutunud elukorraldusega; 2) oskab eristada korraldusi „tohib“ – „ei tohi“ ja adekvaatselt reageerida keelamisele (ei karju, ei nuta, ei visku põrandale, kergesti lülitub ümber teisele tegevusele, rahuneb kiiresti); 3) oskab tegutseda esemetega vastavalt nende sotsiaalsele suunitlusele; 4) on omandanud elementaarsed eneseteenindusoskused; 5) tegutseb iseseisvalt täiskasvanute abita, ütleb ja demonstreerib „Mina ise!“; 6) pöördub täiskasvanu poole abipalvega; 7) aktiivselt lülitub paarismängu täiskasvanuga;</p>	<p><i>3-5 aastane laps:</i> 1) tunneb rahulolu sooritades talle huvitavat ja teistele vajaliku-kasulikku tegevust; 2) on hakanud reguleerima enda käitumist vastavalt üldlevinud käitumisnormidele, on võimelune, on võimeline hetkelisi soove tagasi hoidma; 3) on võimeline suhtlema täiskasvanutega nii reaalsel kui abstraktsetel teemadel; 4) esitab täiskasvanule meelsasti küsimusi; 5) on võimeline märkama laste ja täiskasvanute emotsionaalset seisundit; 6) tunneb kaasa lähedastele täiskasvanutele ja teistele lastele; 7) valdab elementaarseid viisakusreegleid; 8) kasutab suhtlemisel nii verbaalseid kui mitteverbaalseid vahendeid; 9) tunneb mõnu huvitava ja teiste jaoks kasuliku toimingu sooritamisest; 10) laps on vastastikes suhetes teiste lastega (lepib kokku rollijaotuse ja mängu sisu üle vastavalt mängu sisulisele arengule.</p>	<p><i>5-7 aastane laps:</i> 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses; 2) on võimeline käitumise tahteliseks regulatsiooniks, näidates üles selle adekvaatsust; 3) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu; 4) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise; 5) omab algatusvõimet suheldes õpetajate, lasteaiatöötajate ja teiste laste vanematega; 6) toetab vestluse teemat, mis on algatatud täiskasvanu poolt, vastab küsimustele ja reageerib palvetele; 7) vestleb erinevatel teemadel (igapäevastel, ühiskondlikel, tunnetuslikel, isiksuslikel) 8) suhtlemisel täiskasvanuga ilmutab austust; 9) osaleb rühma reeglite kujundamisel; 10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme; 11) oskab teistega arvestada ja teha koostööd; 12) loob sõprusuhteid, oskab eakaaslastega kokku leppida 13) on võimeline looma püsivaid suhteid eakaaslastega; 14) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest; 15) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel; 16) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad; 17) selgitab oma seisukohti; 18) tahab tegeleda huvitavate asjadega, oskab ise leida endale tegevust, püüab midagi uut teada saada (teave, mängud, erinevate esemete käsitlemine); 19) näitab üles eneseaustust ja –väarikust, võib ühistegevuses kaitsta oma seisukohti; 20) on ettevaatlik, ettenägelik võõras olukorras, väldib võimalikke traumasid.</p>
--	--	---

Enesekohased oskused

<p><i>1-3 aastane laps:</i></p> <p>1) on emotsionaalselt osavõitlik, on tundlik täiskasvanute suhtumise suhtes, vajab emotsionaalset tuge;</p> <p>2) näitab lähedaste vastu armastust ja õrnust;</p> <p>3) tekib ettekujutus ümbritsevatest ohtudest;</p> <p>4) huvi ümbritseva vastu avaldub tunnetuslikus ja kehalises aktiivsuses, vajaduses suhelda vahetult ümbritsevate inimestega;</p> <p>5) saab hakkama elementaarse eneseteenindamisega;</p>	<p><i>3-5 aastane laps:</i></p> <p>1) mõistab, et tuleb oma emotsioone väljendada sobival viisil, kuid tegelikkuses alati see ei õnnestu eneseregulatsioon</p> <p>2) mõistab enda häid omadusi ja oskusi;</p> <p>3) oskab tuttavates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele, on võimeline tahteliseks eneseregulatsiooniks, täidab õpetaja korraldusi.</p> <p>4) tunneb suurt rahuldust huvitavast ja teistele kasulikust tegevusest;</p> <p>5) elab emotsionaalselt üle kaaslaste tõrjuvat suhtumist ja kiusamist;</p> <p>6) algatab mängu ja tegevusi, kuid vaja rollijaotuses täiskasvanu abi, tunneb rahulolu eelseisvast üritusest;</p> <p>7) on raskuste ületamiseks võimeline tahteliseks pingutusteks;</p> <p>8) suhtub hoolikalt asjadesse, kasutab neid vastavalt otstarbele ja paneb kohale;</p> <p>9) aitab õpetajal pärast meisterdamist korrastada ruume;</p> <p>10) omab esmast ettekujutust tervislikust eluviisist ja ohutusest;</p> <p>11) saab hakkama eneseteenindamisega</p>	<p><i>5-7 aastane laps:</i></p> <p>1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;</p> <p>2) tahab teistele meeldida, emotsionaalsed üleelamised on sügavamad ja nende avaldusvorm on mitmekesine;</p> <p>3) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;</p> <p>4) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele, on võimeline tahteliseks eneseregulatsiooniks, täidab õpetaja korraldusi;</p> <p>5) algatab mängu ja tegevusi, tunneb rahulolu eelseisvast üritusest;</p> <p>6) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;</p> <p>7) näitab üles järjekindlust, kannatlikust ja oskust ületada raskusi;</p> <p>8) püüab omandada uusi oskusi ja teadmisi;</p> <p>9) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;</p> <p>10) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;</p> <p>11) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.</p>
--	--	---

4 Lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted ja korraldus

Lapse arengu hindamine on üks osa igapäevasest õppe-kasvatustsüklist. Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, mis:

- Annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest
- Selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes (lisa 2013)

Õpetajad jälgivad last tema igapäevastes tegevustes, vabamängus, õpetaja poolt suunatud tegevuses. Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad oskused ja tulemused. Lapse arengut hinnatakse lähtudes lapse individuaalsetest saavutustest, tema isikupärast ja huvidest.

Eesmärk:

- 1) Määrata lapse arengutase.
- 2) Töötada välja lapse edaspidise arengu kava (kuidas täiustada tema teadmisi ja oskusi).
- 3) Nõuanded lapsevanematele.

Ülesanded: Luua lapsele sellised arengutingimused, mis aitavad kaasa üldinimlike (emotsionaalne intelligentsus) ja intellektuaalsete oskuste kujunemisele, võimaldavad arvestada tema isiksuse omapäraga nii tunnetustegevuses kui ka füüsilises ja esteetilises arengus.

Hindamise põhimõtted:

Lapse arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel. Lasteasutuse õppekava läbinule annab lasteasutus välja koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused. Vamem esitab koolivalmiduskaardi kooli, kus laps asub täitma koolikohustust.

- 1) Hindamine toimub väljatöötatud kava järgi igale arengujärgule (valitakse mängulised harjutused, kirjalikud ja suulised ülesanded, kasutatakse näitlikke vahendeid).
- 2) Lapse poolt õppekava omandamise dünaamikat näitava skeemi täimise (kahe poolaasta võrdluses). Skeemilt on näha, kas lapse arengu tulemused on paranenud, halvenenud või jäänud samale tasemele.
- 3) Saadud tulemuste järgi tehakse järeldused, pannakse paika õpetaja töö strateegia, tuuakse välja tugevad ja nõrgad küljed, töötatakse välja meetodid soovitud tulemuse saavutamiseks ja puudujääkide kõrvaldamiseks.
- 4) Kokkuvõtete tegemisel on eksimiste vältimiseks vaja: teada antud eale püstitatud õpieesmärgid; tulemusi hinnata vastavalt nõudmistele (tasemed); luua rahulik õhkkond (mänguline olukord, individuaalne vestlus, loominguline tegevus jne.); arvestada lapse tervislikku seisundiga ja isikupäraga.
- 5) Lõpliku hinnangu andmisel lapsele arvestatakse erineva arengutaseme tulemusi. Positiivse protsenttulemuse saamiseks summeeritakse kõrge ja keskmise tulemusega laste protsent ja saadakse õppekava täitnud laste protsent. Madala tulemuse protsentarvu kõrge ja keskmise tulemusega ei summeerita.
- 6) Hindamistulemusi arutatakse pedagoogilises nõukogus, otsitakse ebapiisavate õpitulemuste põhjuseid igas õppekava osas eraldi, kavandatakse õpetaja edasist tööd lastega.
- 7) Õppeaasta alguses ja keskel viib õpetaja lastevanematega läbi arenguveestlused.

Hindamise etapid:

I – september

II – jaanuar

III – mai

1-3 aastastel lastel on individuaalsed kohanemislehed, kuhu õpetaja teeb oma märkmed.

4.1 Arengumapp

Eesmärk:

- 1) Annab võimaluse tutvuda iga lapse isikupäraga.
- 2) Võimaldab dünaamiliselt ja etapiviisiliselt jälgida muutusi lapse arengus.
- 3) Võimaldab lapse individuaalse arengu süsteemi väljatöötamist eelseisvaks õppeaastaks.

Sisu:

Arengumapis hoitakse kõiki lapse lasteaia tegevusega seotud materjale. Need on joonistused, aplikatsioonid, lapsega tehtud intervjuud, lapse loodud jutud ja naljandid, fotod jne.

Töö vormid:

- 1) Arengumapp on lapsele alati kättesaadav – ta võib selle koju võtta ja vaadata koos vanematega.
- 2) Lapsevanemad võivad mappi lisada koduseid materjale.
- 3) Igal reedel lisatakse arengumappi uued materjalid ja mapp antakse lapsele enesehinnanguks.
- 4) Otsustava valiku mapi sisu kohta teeb laps.

Tagasiside:

- 1) 4 korda aastas intervjuu lapsega ja tema enesehinnang õpi- ja temaatiliste mänguliste tegevuste järgi. Kaasatud on 3-7 aastased lapsed.
- 2) Lapsevanemate kommentaarid märgitakse 2 korda aastas. Koos õpetajaga töötatakse välja lapse individuaalse arengu süsteem.

4.2 Koolivalmiduskaart

Iga koolimineva lapse kohta täidetakse lasteaia individuaalsuse koolivalmiduskaardi milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused iseloomustades:

1) tunnetus- ja õpioskuseid:

lapse oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse –taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

2) sotsiaalseid ja mänguoskuseid:

lapse oskus teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest. Mänguoskused.

3) enesekohaseid oskuseid:

lapse suutlikkus eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

4) kõne arengut: lapse igapäevane suhtlemine, õige hääldus, sobivate grammatiliste vormide kasutamine ja mitmekesine lauseehitus, huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

5) üldfüüsilist arengut: lapse soov liikuda ja rõõm liikumisest, sihipärase tegevuse nimel pingutamine, aktiivne tegutsemine üksi ja rühmas, kehalise aktiivsuse olulisuse mõistmine, hügieeni- ja ohutusnõuete täitmine.

6) kokkuvõtte lapse koolivalmidusest:

✓ Lapse arengu tugevatest külgedest (õppe- ja kasvatustegevuses, sh huvidest ja motivatsioonist)

✓ Lapsel toetamist vajavatest külgedest, soovitustest edaspidiseks (lasteasutuses rakendatud tugiteenustest, mida on vaja jätkata)

✓ Arvamus koolivalmiduse kohta

Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse koolivalmiduse hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Koolivalmiduskaart väljastatakse lapsevanemale lapse lasteasutusest lahkudes. Vanem esitab koolivalmiduskaardi kooli.

5. Erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus (lisa 2013)

Erivajadustega laps on laps, kelle

Võimetest

Tervise seisundist

Keelelisest ja kultuurilisest taustast

Isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks

Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

Üldpõhimõtteid:

Arendustegevuse alustamine niipea, kui selle vajadust on märgatud

Individaalne lähenemine vastavalt lapse arenguliste erivajadustele ja keskkonna võimalustele

Perekonna ja spetsialistide kaasamine, meeskonna- ja võrgustikutöö

Lapse perekonna nõustamine ja juhendamine tegevusteks oma lastega

lapse ja perekonna iseseisvuse toetamine nii palju, kui see võimalik on

5.1 . Erivajadustega lapse toetamise korraldus

Erivajadustega lapsed selgitatakse välja sügisel:

1) ankeetküsitluste kaudu uutele lastevanematele,

2) vaatluste kaudu,

3) erispetsialistide kontrolli kaudu (logopeed, psühholoog jne).

Erivajadusega lapsed on:

1) eesti keelt teise keelena kasutavad lapsed;

2) kõnehäiretega lapsed;

3) üliaktiivsed lapsed;

4) vasakukäelised lapsed;

5) andekad lapsed;

6) kerge füüsilise puudega lapsed;

7) koolipikendusel olevad lapsed;

8) tunnetus multikultuursed lapsed.

Arvestatakse järgmisi arenguvaldkondi:

1) kommunikatiivsed oskused: suuline kõne, kõne mõistmine, hääliku ja foneemitaju, lugemine, ettelõetud teksti mõistmine jne;

2) kognitiivsed oskused: vaatlus- ja kuulamisoskus, silma ja käe koostöö;

3) sotsiaalsed oskused: suhtlemine eakaaslaste ja täiskasvanutega, käitumine;

4) motoorika: üld- ja peenmotoorika;

5) eneseteenindus: riietumine, oma asjade korrashoidmine, söömine;

6) üldtervislik seisund.

5.2 Individuaalse arenduskava

Vajadusel koostavad pedagoogid koostöös lastevanemate ja erispetsialistidega lapse individuaalse arenduskava.

Individuaalne arenduskava on dokument, mis määrab kindlaks arengulisi erivajadusi arvestava õpetuse individuaalsed eesmärgid ja sisu, ajalise kestuse, õppematerjali kohandamise ja hindamise.

Individuaalne arenduskava koostatakse kindlaks ajavahemikuks neis arenguvaldkondades, milles lapse arengutase erineb eeldatavast eakohasest tasemest.

Individuaalse arenduskava ajaline kestvus sõltub lapse arengu tempost ja erivajaduste iseloomust.

Arenduskavas märgitakse:

1) lapse nimi,

2) vanus,

3) erivajadus või probleem, millele tuleb rohkem tähelepanu pöörata,

kuidas see probleem väljendub, mida võetakse ette probleemi lahendamiseks või vähendamiseks pedagoogide, teiste spetsialistide ja lastevanemate poolt ;

4) kas ja kuidas toimub koostöö eelpool nimetatute vahel.

Vastavalt vajadusele tehakse arendusplaani täiendusi ja parandusi.

Iga perioodi lõpus vormistab pedagoog kokkuvõtte tehtust, millele lisandub ka erispetsialistide hinnang.

Kokkuvõtte põhjal selgub edasise tegevuse vajadus ja suunad.

Arenguvestluse käigus annab pedagoog ülevaate lapse arengust ka lapsevanemale.

Vastava töökorralduse peab seadma sisse direktor.

5.3 Individuaalne logopeediline korrektsioon

Erivajadustega laps käesoleva määruse tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapse individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

Põhieesmärgid:

1. Õige häälduse kujundamine kõnes.

2. Leksikaliste ja grammatiliste keelevahendite praktiline omandamine.

3. Seotud kõne areng.

4. Ettevalmistus kirjaoskuse omandamiseks fonemaatilise taju alusel.

• Korrektsioonilise õppetegevuse sisu:

1. Kõik kõnedefektid omavad erinevat väljendusviisi ning seoses sellega ka defekti kõrvaldamise erinevat dünaamikat. Individuaalsete tegevuste efektiivsuse eelduseks on selleks kõige optimaalsema ajakava koostamine.

- **Tegevuse ajakava:**

1. Uurimine, diagnoosi panemine, defekti raskusastme määramine. Sellest tulenevalt kavandatakse tegevuskava.
2. Töö konkreetse häälikuga, selle seosed teiste häälikute ja häälikuühenditega, diferentseerimine, õige artikuleerimine. Häälikute õige järgnevus.
3. Töö sõnavaraga, selle täpsustamine laiendamine, rikastamine, erinevates väljendites kasutamine. Antonüümide kasutamine, sõnavara rikastamine sünonüümidega. Praktiliste oskuste kinnistamine.

- **Sõnade moodustamise oskused:**

1. Nimisõnade, omadussõnade, tegusõnade moodustamise praktilised oskused (sufiksitate, eessõnade kasutamine)
2. Praktiliste oskuste kinnistamine.

- **Sõnavormide muutmise oskused:**

1. Asesõnade kasutamine nimisõnadega (sugu, arv, kääne)
2. Arvsõnade ja nimisõnade, järgarvude ja nimisõnade ühildamine.
3. Erinevate sõnamuutuste omandamine (ainsus, mitmus; käänamine, pööramine; ajad – olevik, minevik; eessõnade kasutamine)

- **Lauseehitus. Seotud kõne moodustamise alusoskused**

1. Oskus moodustada lihtlause küsimuse, ettenäidatud tegevuse, mudelite järgi
2. Lause moodustamine ja muutmine
3. Leksikaalne-süntaksiline süntees (oskus määrata lauses sõnade arvu nii enda kui teiste kõnes).
4. Eessõna kui eraldiseisva teenindava sõna eristamine ja kasutamine.
5. Jutukese koostamise oskuse kinnistamine pildi, pildiseeria, kirjeldavate jutukeste, ümberjutustuste abil. Muudetud elementidega jutukese koostamine. Jutukese koostamine varem omandatud süntaktiliste konstruktsioonide abil

5.4 Eesti keele kui teise keele õpe

Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpet kolmeaastaselt. Eesti keele õppe eeldavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui eesti keele õppe mahtu ning metoodikat.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;
- 4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

Valdkonna Eesti keel kui teine keel sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) lugemise ja kirjutamise alused;
- 4) Eesti kultuuri tutvustamine.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

3-4 aastane	4-5 aastane	5-6 aastane	6-7 aastane
Kuulamine			
3-4 aastane laps: 1) tunneb huvi eesti keele vastu; 2) kuulab ja tajub eesti keele kõla ja rütmi; 3) leiab õpetaja ütluse järgi	4-5 aastane laps: 1) reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele; 2) kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist;	5-6 aastane laps: 1) reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele; 2) kuulab eestikeelset ettelugemist või jutustamist ja oskab kuuldot pildil ära	6-7 aastane laps: 1) reageerib adekvaatselt lihtsamatele korraldustele; 2) kuulab ja mõistab kõnet, mis on vahetult seotud õpitud suhtlussituatsiooniga;

õpitud sõna (pilt, ese);	3) mõistab skeemi abil lihtsamaid õpitud küsimusi; 4) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid tuttavas kontekstis;	tunda; 3) mõistab skeemi abil õpitud küsimusi; 4) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid tuttavas kontekstis;	3) saab aru lihtsast küsimusest; 4) mõistab konteksti abil ettelõetud või – jutustatud eakohase eestikeelse teksti põhisisu; 5) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid;
Kõnelemine			
3-4 aastane laps: 1) kordab järele lihtsamaid sõnu; 2) laulab koos õpetajaga lihtsaid laulukesi;	4-5 aastane laps: 1) teab õpitud lihtsamaid viisakusväljendeid 2) tunneb aktiivset huvi asjade nimetuste järgi; 3) kordab järele õpitud sõnu ning kasutab neid tuttavate esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks; 4) oskab vastata lihtsamatele küsimustele; 5) oskab laulda mõnda eestikeelset laulu või lugeda luuletust;	5-6 aastane laps: 1) kasutab õpitud viisakusväljendeid; 2) kasutab õpitud sõnu esemete, tegevuste ja omaduste nimetamiseks; 3) vastab õpitud fraaside ja lausetega; 4) kasutab endast rääkides sõna mina; 5) vastab küsimustele õpitu piires; 6) oskab telefoniga viisakalt rääkida; 7) teab, kuidas küsida poesy vajalikku (õpitud) kaupa; 8) teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust, mängib laulumänge;	6-7 aastane laps: 1) kasutab elementaarseid viisakusväljendeid erinevates suhtlussituatsioonides 2) oskab koostada lihtsamaid fraase ja lauseid, kasutab kõnes õpitud väljendeid ja sõnu; 3) vastab küsimustele ja oskab ise esitada õpitud küsimusi; 4) oskab rääkida õpitud dialooge, mängida lavastusmänge; 5) räägib õpitud sõnavara piires endast, oma perest; 5) oskab küsida poest vajalikku (õpitud) kaupa; 6) teab peast mõnda eestikeelset laulu või luuletust, mängib laulumänge;
Lugemise ja kirjutamise alused			
	4-5 aastane laps: 1) hääldeb järele kuulnud sõnu;	5-6 aastane laps: 1) tunneb huvi eesti keeles lugemise ja kirjutamise vastu; 2) tunneb kirja pildis ära oma nime;	6-7 aastane laps: 1) tunneb eesti keele häälikuid ja tähti; 2) hääldeb korrektselt lihtsamaid häälikuid; 3) tunneb kirja pildis ära mõned eestikeelsed sõnad; 4) oskab kirjutada oma nime trükitähtedega;
Eesti kultuuri tutvustamine			
3-4 aastane laps: 1) tunneb huvi Eesti	4-5 aastane laps: 1) tunneb ära ja oskab kirjeldada	5-6 aastane laps: 1) tunneb ära ja oskab nimetada Eesti	6-7 aastane laps: 1) teab ja oskab kirjeldada Eesti

<i>rahvussümbolika vastu;</i>	<i>Eesti lippu; 2)oskab nimetada, mis riigis ta elab; 3)laulab heameelega eesti rahvalaule, loeb koos õpetajaga liisusalme, kuulab eesti muusikat ja vaatab eesti videosid;</i>	<i>lippu, rahvuslille, rahvuslindu; 2) tunneb mõningaid Eestis tähistatavaid riiklikke ja rahvuslikke tähtpäevi; 3)oskab laulda laste laule, lugeda lihtsaid salme;</i>	<i>rahvussümbolikast Eesti lippu, rahvuslille, rahvuslindu, rahvuskivi ja nimetab vähemalt kahte eesti rahvustoitu; 2)oskab kirjeldada mõnede Eestis tähistatavate tähtpäevadega seotud kombeid, sh oma kogemuste põhjal; 3)oskab laulda mõnda lihtsamat eesti rahvalaulu; 4)tunneb ära eesti rahvarõivad, oskab nimetada mõningaid Eesti 5)kohanimedid, tuntud inimesi;</i>
-------------------------------	---	---	--

Erinevate ainevaldkondade integreerimine eesti keele õppetegevuses

Eesti keele õppetegevuses kasutatakse kõiki tegevusi, eriti muusikat, liikumist, lavastusmänge, käelist tegevust, kuulamist, päevakavas olevaid suhtlussituatsioone, õuesviibimist.

Rühmas, kus on väga hea keeleoskusega rühmaõpetaja, on võimalik integreerida nii käelist tegevust, kui ka muid valdkondi.

Eesti keele õpetamine erivajadustega lastele

Eesti keele õppe jõukohasust ning otstarbekust peab kaaluma laste puhul, kel on spetsiifilised kõnepuuded ja/või kognitiivse arengu mahajäämus.

Üksikhäälikutel artikulatsiooniga seotud logopeedilised probleemid ei takista üldjuhul eesti keele kui teise keele õpet.

Otsuse lapse osaluse kohta eesti keele kui teise keele õppes teevad lapsevanem, rühmaõpetaja, eesti keele õpetaja, logopeed ning vajadusel eripedagoog. Sõltuvalt olukorrast koostatakse lapsele individuaalne arenduskava. Individuaalse arenduskava väljatöötamisel osalevad keeleõpetaja, rühmaõpetajad, lapsevanem ja sõltuvalt vajadusel kaasatakse ka erispetsialiste.

Koostöö lapsevanematega

Keeleõpe on tulemuslikum koostöös lapsevanematega. Lapsevanemaid teavitatakse keeleõppe tänapäevastest põhimõtetest ja meetoditest, lasteasutuses toimuvast keeleõpe korraldusest; kasutatavatest õppematerjalidest, õppesisust ning lapse saavutustest.

Lapsevanemad saavad nõustamist eesti keele õppe küsimustes. Lapsevanematele pakutakse osalemist lahtistes õppetegevustes, õppekäikudel ning eesti-teemalistel või eestikeelsetel üritustel.

6. Töö lastevanematega

Lapsevanematel ja lasteaiapersonalil on ühine vastutus lapsele soodsa arengukeskkonna loomise, tema arengu, kasvu ja õppimise toetamise eest (lisa 2013). Õpetajad teevad lapse arengu toetamiseks koostööd lastevanematega, mille aluseks on dialoog, vastastikune usaldus ja austus. Vanemad saavad korrapäraselt informatsiooni oma lapse arengu ja õppe-kasvatustöö korralduse kohta. Õpetaja loob tingimused lastevanemate toetamiseks ja nõustamiseks laste kasvatamisel ja õpetamisel. Lastevanemad võtavad osa õppe- kasvatustöö kavandamisest ja läbiviimisest. Toimides koostöös kui partnerid, lähtutakse põhimõttest "Me leiame koos lahenduse!" (lisa 2013).

Eesmärk: lasteaed ja perekond - ühtse haridusliku ja tervist edendava kasvukeskkonna loomine

Ülesanded:

- Lapsevanemate kasvatamiskultuuri tõstmine;
- Perekondliku kasvatusel parimate kogemuste uurimine ja üldistamine;
- Lapsevanemate kaasamine lasteaia ellu otsides, juurutades ja kasutades efektiivsemaid koostöö vorme;

Põhimõtted:

- Lasteaia avatus perekonnale - igale lapsevanemale on antud võimalus teada ja näha, kuidas areneb tema laps;
- Lastevanemate ja õpetajate koostöö laste kasvatamises;
- Aktiivse arendava keskkonna loomine, mis tagavad perekonna ja lasteaia kasvatustöö eesmärkide, ülesannete ja sisu ühtsuse;
- Lapse arengu ja kasvatusel üldiste ja isiklike probleemide kindlakstegemine (diagnostika);

Töövormid:

- Lasteaia rühmades töötavad lapsvanemate komiteed ja lasteaia hoolekogud;
- Lapsevanemad võivad viibida õppetegevustel, aitavad korraldada ja läbi viia üritusi, režiimi momente;
- Õpetajad nõustavad individuaalselt lapsvanemaid (konsultatsioonid, kodu külastamine);
- Kasutatakse lapsevanemate informeerimise erinevaid vahendeid: informatsioonilised ja sihtotstarbelised stendid, temaatilised näitused, videofilmide demonstratsioon, infovoldikud;
- Igas rühmas on lastevanemate infostend ja –mapp, milles antakse lapsevanematele ülevaade antud vanuse arengu seaduspärasustest, teemakohane nõustamine, psühholoogi nõuanded;

Tegevuskava lapsevanemate paremaks kaasamiseks lasteaia töösse:

1. Perekonna esimesed kontaktid lasteaia:

- lapsevanema (koos lapsega või ilma) poolt lasteaia külastamine enne lapse registreerimist lasteaeda;
- väikelapse adaptatsiooniperiood: lapse kahenädalane lasteaia külastamine koos lapsevanemaga;
- lapsevanematele lasteaia kohta kirjaliku informatsiooni jagamine (reklaamivoldikud, visiitkaardid);

2. Järgnevad suhted personali ja lapsevanemate vahel kujunevad töö käigus:

- igapäevane vahetu kontakt lapsevanematega (lapse toomine ja äraviimine);

- igapäevased planeerimata mitteformaalsed vestlused lapsevanematega, kus arutatakse lapse edusamme olenemata konkreetsetest probleemidest;
 - lapse abistamine portfolio koostamisel; d) tagasiside (igas rühmas on välja töötatud tagasiside vorm);
3. Lapsevanematele antakse võimalus abistada lasteaeda:
- korraldajatena või sponsoritena;
 - lapsevanemad võivad aidata korraldada ekskursioone, õppekäike ja matku, varustada vajaliku materjaliga õppetegevuste jaoks, valmistada õppevahendeid;
4. Lapsevanemad võivad igapäevaselt osa võtta laste õppetegevustest:
- jääda lasteaeda, et laps harjuks lasteaiaga;
 - aidata ürituste korraldamisel ja nendest osa võtta;
 - aidata õpetajat igapäevaste õppetegevuste juures;
5. Lapsevanemad toetavad oma laste arengut ka kodus:
- tegelevad lapsega vastavalt õpetajate või spetsialistide nõuannetele.
6. Lapsevanemad võivad osa võtta otsuste langetamisest, mis puudutavad nende lapsi:
- lapsevanemate komiteed võtavad osa lasteaias elu puudutavate küsimuste lahendamisel ja otsuste vastuvõtmisel;
7. Efektiivsed ühiskondlikud üritused lapsevanematele:
- lapsevanemate osalemine koosolekutel, seminaridel, konsultatsioonidel;
 - osalemine praktilisel kasvatusprobleemõppel;
 - lapsevanemate nõustamine spetsialistide poolt;
8. Lasteaed abistab ja nõustab lapsevanemaid individuaalselt:
- lapsehoid;
 - efektiivsed kasvatus- ja õpetamismeetodid;
 - individuaalne nõustamine ja info saamine perekondliku kasvatusaspektist;
 - kriisisituatsioonide võimalikud lahendused;

Juhataja asetäitja õppealal ja õpetajate tegevuse suunad

<i>Juhataja asetäitja õppealal tegevuse suunad</i>	<i>perioodilisus</i>
<i>Pedagoogilise kogemuse suurenemine (kasv)</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Õpetajate informeerimine uuenduste kohta töös lastevanematega</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Õpetajate nõustamine</i>	<i>vastavalt vajadusele</i>
<i>Lastevanemate üldkoosolekute korraldamine ja läbiviimine</i>	<i>1 kord aastas</i>
<i>Nõuanded õpetajatele näitliku informatsiooni ettevalmistamiseks ja edastamiseks lastevanematele</i>	<i>vastavalt vajadusele</i>
<i>Töö lastevanematega läbiviimise kontroll</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Lastevanematele näituste ja stendide kujundamine</i>	<i>1 kord kuus</i>
<i>Töö lastevanematega kavandamine</i>	<i>1 kord aastas</i>

<i>Töö lastevanemate esindusega rühmas</i>	<i>vastavalt vajadusele</i>
<i>Probleemsete olukordade ja juhtumite lahendamine</i>	<i>vastavalt vajadusele</i>
<i>Õpetajate tegevuse suunad</i>	
<i>Lapse vastuvõtt rühma, tutvumine lastevanematega, sideme loomine ja hoidmine</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Lastevanemate informeerimine lapse seisundist ja arengust</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Lastevanemate koosolekute korraldamine ja läbiviimine</i>	<i>4 korda aastas</i>
<i>Lastevanemate nõustamine</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Näitliku informatsiooni ettevalmistamine ja edastamine lastevanematele</i>	<i>1 kord kvartalis</i>
<i>Lasteaia teenuse eest tasumise jälgimine</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Lastevanemate informeerimine lasteaia töö korralduse, ürituste hariduslike lisateenuste kohta.</i>	<i>pidevalt</i>
<i>Lapsevanemate kaasamine lasteaia ellu (osavõtt üritustest, rühma tööst)</i>	<i>1 kord kvartalis</i>
<i>Probleemsete olukordade ja juhtumite lahendamine</i>	<i>pidevalt</i>

7. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord (lisa 2013)

Lasteasutuse õppekava on õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kajastuvad töötajate ja lastevanemate eesmärkide, põhimõtete ning õppe- ja kasvatuskorraldusekokkulepped. Lasteasutuse õppekavakoostamisest ja arendamisest võtavad osa õppe- ja kasvatusalal töötavad lasteasutuse pedagoogid, kaasates lastevanemaid. Õppekavaarendus eeldab lasteasutuse töötajate ja lastevanemate dialoogi, kus täiendatakse üksteise vaateid ning kujundatakse õppe- ja kasvatustegevuse korralduse põhimõtted. Lasteasutuse õppekava kinnitamise ja muutmise otsused on fikseeritud pedagoogilise nõukogu ja hoolekogu/nõukogu tegevust käsitlevates protokollides.

Direktor kinnitab õppekava muudatused käskkirjaga.

Lasteasutuse õppekava uuendamisel ja täiendamisel lähtutakse sisehindamise tulemustest, millest selgub, kuidas õppekava ja sellest tulenev õppe-kasvatustöö on mõjutanud laste arengut, nende mängu ja õppimist.

Lasteasutuse õppekavade uuendamise ja täiendamise kord

Lasteasutuse õppekava uuendamise ja täiendamise aluseks on:

- muudatused riiklikus õppekavas*
- pedagoogilise nõukogu ettepanekud*
- Hoolekogu ettepanekul*

Rühma õppekava uuendamise ja täiendamise aluseks on:

- *lasteasutuse uus aasta teema*
- *rühma suund*
- *rühma koosseisu muutumine uuel õppeaastal*
- *laste arenguveestlused*
- *pedagoogilise nõukogu otsus, kui on esitatud sellekohane ettepanek*